

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 587/2015-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Blyšťanom, Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice (sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 13708/2015, sp. zn. Rvp 15232/2015 a sp. zn. Rvp 115235/2015), ako aj advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, Advokátska kancelária, Boženy Němcovej 22, Košice (sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 13707/2015), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er/299/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2011 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoE 85/2011 a jeho uznesením z 27. októbra 2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 ECdo 38/2015 a jeho uznesením z 29. júna 2015, ako aj postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 618/2010 a jeho uznesením z 8. decembra 2011 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoE 12/2013 a jeho uznesením z 24. januára 2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 ECdo 208/2014 a jeho uznesením z 27. júla 2015, postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom

pod sp. zn. 4 Er 800/2012 a jeho uznesením zo 14. septembra 2012 v spojení s postupom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 15 CoE 278/2013 a jeho uznesením zo 4. júna 2015 a napokon postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 835/2010 a jeho uznesením z 5. decembra 2011 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoE 134/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 15/2014 a jeho uznesením z 27. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 13707/2015, sp. zn. Rvp 13708/2015, sp. zn. Rvp 15232/2015 a sp. zn. Rvp 15235/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. I. ÚS 587/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 7. októbra 2015 a 20. novembra 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (vedené pod sp. zn. Rvp 13708/2015, sp. zn. Rvp 15232/2015 a sp. zn. Rvp 15235/2015, v ktorých bola zastúpená JUDr. Blyšťanom) postupom Okresného súdu Prešov v konaní

vedenom pod sp. zn. 15 Er 618/2010 a jeho uznesením z 8. decembra 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Prešov“) v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoE 12/2013 a jeho uznesením z 24. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Prešove“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 ECdo 208/2014 a jeho uznesením z 27. júla 2015, postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 800/2012 a jeho uznesením zo 14. septembra 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Rožňava“) v spojení s postupom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 15 CoE 278/2013 a jeho uznesením zo 4. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach“) a napokon postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 835/2010 a jeho uznesením z 5. decembra 2011 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoE 134/2013 a jeho uznesením z 26. septembra 2013 a najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 15/2014 a jeho uznesením z 27. augusta 2015, ako aj vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy (sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 13707/2015, sťažovateľka je zastúpená JUDr. Gulbišom) postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 299/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2011 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoE 85/2011 a jeho uznesením z 27. októbra 2011 a najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 ECdo 38/2015 a jeho uznesením z 29. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“; spolu len „napadnuté postupy a uznesenia všeobecných súdov“).

2. Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka, ktorá je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva, uzavrela s viacerými poisťníkmi poisťné zmluvy, ktoré obsahovali v XV. časti všeobecných poisťných podmienok pre životné poistenie aj tzv. rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory súvisiace s uzavretými poisťnými zmluvami budú riešené pred rozhodcovským súdom, ktorým bol vo všetkých prípadoch Arbitrážny súd Košice, ktorého rozsudky mali byť spôsobilým exekučným titulom v exekučnom konaní, v ktorom si sťažovateľka uplatňovala svoje pohľadávky na dlžnom poisťnom, úroky z omeškania, náklady na rozhodcovské konanie a iné nároky,

ktoré boli predmetom rozhodcovského konania a k dobrovoľnému plneniu ktorých poistníkmi nedošlo. Sťažovateľka v sťažnosti konštatovala, že ňou zvolený súdny exekútor na jej návrh podal na jednotlivých prvostupňových súdoch žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresné sudy Prešov a Rožňava svojimi napadnutými rozhodnutiami zamietli žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu na konanie ako nekalej zmluvnej podmienky, ktorého rozsudky neboli uznané ako relevantný exekučný titul. Okresné sudy Prešov a Rožňava tak mali rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, bez toho, aby preskúmali rozhodcovský spis, bez toho, aby umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, a bez toho, aby vykonanie exekúcie namietal povinný. Krajské sudy v Prešove a v Košiciach svojimi napadnutými rozhodnutiami zamietli sťažovateľkou podané odvolania a najvyšší súd svojimi napadnutými rozhodnutiami v troch prípadoch (Rvp 13707/2015, Rvp 13708/2015 a Rvp 15235/2015) odmietol ňou podané dovolania z dôvodu ich neprípustnosti. Sťažovateľka preto podala sťažnosti ústavnému súdu.

3. Podstatu argumentácie sťažovateľky tvorí námietka, že Okresné sudy Prešov a Rožňava pri rozhodovaní o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie podľa § 44 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov vykonali dokazovanie bez toho, aby nariadili pojednávanie, čím jej mali odňať možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, prípadne navrhnúť vlastné dôkazy na vyvrátenie prijatých záverov. Uvedený nedostatok pritom nenapravili ani Krajské sudy v Prešove a v Košiciach v odvolacích konaniach a následne ani najvyšší súd v rámci konaní o dovolaniach sťažovateľky. Nadväzujúc na uvedenú námietku, sťažovateľka ďalej všeobecným súdom vytýka, že jej neumožnili vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu ani mimo nariadenia pojednávania a neumožnili jej uniesť dôkazné bremeno, čo samo osebe podľa jej názoru postačuje pre záver o porušení jej označených práv. Námietky, ktoré sťažovateľka formuluje proti napadnutým rozhodnutiam najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, sú založené predovšetkým na jej nesúhlase s názorom dovolacieho súdu, podľa ktorého v jej veciach neboli naplnené dôvody

prípustnosti dovolaní podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), hoci Okresné sudy Prešov a Rožňava v jednotlivých právnych veciach podľa jej tvrdenia vykonali dokazovanie listinami (poistnou zmluvou a poistnými podmienkami), ale napriek tomu v predmetných veciach nenariadili pojednávania, a tak ju ako účastníčku konaní neoboznámili s vykonanými dôkazmi a neumožnili jej vyjadriť sa k nim. Sťažovateľka namieta najmä arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutých uznesení všeobecných súdov, čím jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, ktorá mala mať za následok porušenie jej označených práv.

4. V petite podaných sťažností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré ďalej zruší a predmetné veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej úhradu trov konania.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13707/2015, sp. zn. Rvp 13708/2015, sp. zn. Rvp 15232/2015 a sp. zn. Rvp 15235/2015 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a napadnuté postupy a uznesenia všeobecných súdov, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

9. K namietanému porušeniu označených práv napadnutými postupmi a rozhodnutiami Okresných súdov Prešov a Rožňava, Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Košiciach a tiež najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že zotrváva na svojich záveroch a dôvodoch odmietnutia sťažností sťažovateľky pre nedostatok svojej právomoci (vo vzťahu k napadnutým postupom a uzneseniam okresných súdov), a vo vzťahu ku krajským súdom a najvyššiemu súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti). Tieto dôvody sú sťažovateľke dobré známe, ako to vyplýva aj zo záverov rozhodnutia I. senátu ústavného súdu o odmietnutí sťažností v jej veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 413/2015 zo 7. októbra 2015, ktoré bolo doručené právnym zástupcom sťažovateľky

27. októbra 2015 (JUDr. Blyšťanovi) a 29. októbra 2015 (JUDr. Gulbišovi), čím nadobudlo právoplatnosť.

10. Ústavný súd sa plne stotožňuje so svojimi závermi uvedenými v tomto uznesení a tam uvedenou judikatúrou ústavného súdu (pozri bod 13 uvedeného uznesenia), Európskeho súdu pre ľudské práva (bod 14), Súdneho dvora Európskej únie (body 15 a 16) a najvyššieho súdu (body 19 až 20), a preto v tomto uznesení už nepovažoval za potrebné opakovane reagovať na v zásade rovnaké sťažnostné námietky sťažovateľky a opisovať tieto dôvody odmietnutia sťažností znova tým istým spôsobom.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, prihliadajúc na zásady procesnej hospodárnosti, ústavný súd tieto sťažnosti sťažovateľky odmietol už bez odôvodnenia (posledná veta § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Nad rámec ústavný súd uvádza, že sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 13707/2015 neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, pretože splnomocnený advokát JUDr. Gabriel Gulbiš, ktorý je na nej podpísaný, uviedol iba petit sťažnosti (na s. 1 a s. 2). V doplnení sťažnosti o odôvodnenie zo 4. októbra 2015 je však uvedený na prvej strane ako zástupca sťažovateľky JUDr. Jaroslav Škapinec, ktorý toto odôvodnenie vlastnoručne nepodpísal, a navyše ústavný súd v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory vedeného k 9. novembru 2015 zistil, že menovaný má v súčasnosti pozastavený výkon advokácie (nie je teda splnená zákonná podmienka uvedená v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedená vada by bola preto samostatným dôvodom na odmietnutie tejto sťažnosti aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015